

KATEDRÁLNY INFOLIST

7. – 13.1.2013

farský týždenník, číslo 1/2013, ročník VII.

Liturgický kalendár:

Pondelok	7.1.	Sv. Rajmunda z Peňafortu, kňaza	ľub. spom.
Nedeľa	13.1.	KRST KRISTA PÁNA	slávnosť

**Boh, ktorý sa nám zjavil v malom Dieťati,
nech Vás sprevádza svojim požehnaním
počas celého roka 2013!**

ŽIVOT VO FARNOSTI

Birmovka

V našej farnosti plánujeme s prípravou a vyslúžením sviatosti birmovania. Prihlásiť sa môže každý, kto je teraz v 9. ročníku a starší. Osobitne pozývame vás, starších, ktorí už možno žijete aj v manželstve, ale zatiaľ ste túto sviatosť neprijali. Táto sviatosť sa totiž vyžaduje k tomu, aby ste mohli byť krstnými, či birmovnými rodičmi. Prihlásiť sa treba osobne na farskom úrade do koca januára.

POZVÁNKY A PONUKY

Koncert Katedrálneho zboru

Už tradične na slávnosť Zjavenia Pána pre vás Katedrálny spevácky zbor Xaverius pripravil Vianočný koncert, na ktorý vás pozývame. Koncert bude dnes, 6. januára 2013 o 10.³⁰, hneď po slávnostnej svätej omši o 9.³⁰.

Pozvánka farnosti Fončorda

Farnosť Banská Bystrica - Fončorda Vás pozýva na Trojkráľový koncert dámskeho sláčikového tria, ktorý sa uskutoční dnes, 6. januára 2013 o 19.⁰⁰ hod. v kostole sv. Michala Archanjela.

Oznam UPC

Univerzitné pastoračné centrum na Tajovského ul. oznamuje, že najbližšia sv.omša bude až 6. januára 2013 o 19.³⁰ hod.

1150. VÝROČIE PRÍCHODU
SVÄTÝCH CYRILA A METODA

ROK SV. CYRILA A METODA

Národné, štátne a kresťanské počiatky Slovákov pred Rastislavom (V.)

Pribinov a ďalšie prvé kostoly

(II. časť)

V prípade Bratislavy ide o čiastočne zachované základy 13 metrov širokej trojloďovej baziliky Najsvätejšieho Spasiteľa na východnom výbežku hradného návršia, jedného z najväčších moravských chrámov. Je veľmi podobný bazilike sv. Jána Krstiteľa, ktorú neskôr postavil Pribina v Blatngrade. Okrem nej Pribina v Blatngrade ešte postavil chrám k úcte Panny Márie a doposiaľ najväčší objavený chrám na území Slovenov – benediktínsku baziliku – katedrálu sv. mučeníka Hadriána, s **rozmermi 50 x 24 m (!)**. Jej základy skúmala a sprístupnila verejnosti maďarská archeologička Ágnes Sósová Csemiczká.

Samozrejme, nitriansky Pribinov kostol nebol prvý murovaný chrám na území starých Slovákov. Muselo ich byť veľa, aj značne starších, keď už v roku 831 bola christianizácia Moravanov aspoň formálne ukončená. Medzi nepatria z prvej tretiny 9. storočia rotundy v Ducovom

a v Nitrianskej Blatnici.

Niektoré kostoly dokonca nesú architektonické známky íroškótskej misie z 8. storočia. Sú to kostoly s pravouhlým pôdorysom, s mierne odklonenou osou sväteyne od hlavnej osy, čo naznačovalo krivku podobnú telu zomierajúceho ukrižovaného Krista, ktorého kostol predstavuje. Také sú: najstarší stredoeurópsky zachovaný(!) ko- stolík sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch, základy kostola sv. Jána Krstiteľa v Modrej pri Velehrade a pravdepodobne i najstaršie základy súčasného farského kostola v Devíne.

Mojmír I., predchodca Rastislava
Mojmír I.

Podľa autorov zo 17. stor. historicky známy Mojmír I. bol synom a nástupcom kniežaťa Mojmíra moravského, ktorý podľa nich vládol po Hormidorovi v rokoch 811 až 820, teda už po definitívnom vyrovnaní s Avarmi a Hunmi vďaka vojenskému a diplomatickému zásahu cisára Karola Veľkého

(r. 811). V tejto priaznivej situácii vládol od r. 820 aj jeho syn Mojmir I. a podobne aj druhé najmocnejšie knieža Pribina. Šťastné podmienky týchto rokov využili na upevnenie a rozvoj svojich kniežatstiev, mali dobré vzťahy s Franskou ríšou a naďalej podporovali franské misie. Podľa neskorej tradície knieža Mojmir bol pokrstený v roku 805 pasovským biskupom Urolfom. Preto môžeme predpokladať, že aj jeho synovia Mojmir I., Ljudevít a Boso boli pokrstení už v tejto prvej vlně franských misií, skoro po svojom narodení, v roku 805 alebo po ňom. Bolo to teda ešte pred druhou vlnou misií, ktoré organizoval pasovský biskup Reginhar v rokoch 818 až 831.

Vyhnanie kniežata Pribinu

Záhadou je situácia mocného a bohatého kniežata Pribinu. Podľa Jána Aventina, bavorského historika, ktorý v prvej polovici 16. stor. zo starých, dnes už nezachovaných letopisov zostavil *Annales Boiorum* (Bavorov, AB), Pribinovi, iným menom Brynnovi patrili mestá Nitra, Pisonium – Bratislava a Brno, ktoré malo podľa neho aj meno – civitas Brynna (AB IV, X 27). A podľa toho istého autora Morava bola v tom čase najvyspelejším a najmocnejším kráľovstvom Slovanov.

Podobne aj podľa ruského historika Nestora.

Napriek dobrým vzťahom s franskou ríšou a podpore jej misií Pribina nebol pokrstený, alebo platne pokrstený (?) ani v roku 828, počas návštevy soľnohradského arcibiskupa Adalráma v Nitre. Zdá sa, že asi toto a ešte viac určitá opozícia voči hlavnému vládcovi Moravy – Mojmirovi I. dali podnet asi v roku 833 k vyhnaniu Pribinu. Iba k vyhnaniu, čo v tej drsnej dobe bolo šľachetné a kresťanské riešenie, pri ktorom sa vyhlo zbytočnému krviprelievaniu a rešpektovali sa aj príbuzenské vzťahy. Bolo to rozhodne oveľa kultúrnejšie ako o storočie neskôr pri zrode uhorského alebo kyjevského štátu, kde došlo aj k vraždám alebo oslepeniu možných kandidátov na trón. Pribina potom našiel pomoc u východofranského kráľa Ľudovíta Nemca, ktorý zabezpečil jeho krst alebo nápravu neplatného krstu. Po krste mu dal do správy a neskôr aj do vlastníctva panónske kniežatstvo pri Blatnom jazere so slovenským obyvateľstvom a sídlom v Blatngrade – Moosaburgu (súčasnom Zalaváre). V tejto životnej skúške sa Pribina stal úprimným kresťanom, čo prejavil aj stavbou mnohých kostolov (vyše 30).

(Pokračovanie nabadúce)

ROK VIERY

Najbližšie stretnutie pri katechéze k Roku viery:

budúcu nedeľu o 8:50

4. katechéza 13. január 2013 – Viera a vďačnosť (Lk 17,11-19)

nasledujúca, v poradí

5. katechéza 10. február 2013 – Viera priateľov (Lk 5,17-26)

Do strieborno-modrej skrinky môžete vhodiť aj svoj príspevok. Vaša skúsenosť viery, skúsenosť s Pánom, ktorá Vás samých povzbudila, môže povzbudiť aj ďalších! Ďakujeme za dôveru a podelenie sa!

Z vašich svedectiev prinášame siedmy príspevok:

Ako mi Pán pomohol vyriešiť problém.

Už v piatok pred 1. adventnou nedeľou som sa modlila, aby som v nedeľu mohla ísť do kostola. Vložila som všetko do Božích rúk.

Opatrovala so totiž malého vnuka v piatok, sobotu a nedeľu. Vnúčik je taký malý neposeda a bála som sa, že nebude chcieť ísť do kostola.

V sobotu večer som mu povedala, že pôjdeme v nedeľu do kostolíka. On mi hovorí: „dobre, starká, pôjdeme“. Ja sa pýtam: „a vydržíš ticho sedieť?“

„Áno, vydržím.“ V nedeľu ráno som rýchlo pripravila obed a išli sme na jedenástu na detskú sv. omšu do farského kostola. Vnúčik ticho sedel, ani sa nevyppytoval kedy už pôjdeme domov. Prišli sme domov, naobedovali sme sa. Potrebovala som ísť ešte do Podlavíc, vymeniť si ružencové tajomstvo. Vnuk ochotne išiel so mnou. Z Podlavíc sme sa odviezli na železničnú stanicu. Odtiaľ nám nešiel autobus na Uhlisko a vnuk povedal: „nevadí, pôjdeme pešo, aspoň sa prevetráme.“

A tak som večer ďakovala z celého srdca Bohu, že mi pomohol všetko zvládnuť v pohode a bez stresu.